

TELEGRAPUL ROMANU

Telegraful ese de dōue ori pre septemana:
Duminică și Joi. — Prenumeratunie se
face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la
c. r. postea cu bani gata prin seriori francate,
adresate către espeditura. Pretul prenumera-
tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 36.

ANULU XXII.

Sabiu in 9/21 Maiu 1874.

Scurta reflexiune.

„S. D. Tageblatt“ asta cu cale a face din o modesta serbare a junimei năstre studișe de aici, ce avu locu in 3 Maiu st. v., o formală demonstrație politica din partea românilor, trambităndu-o în un articulu de fondu in modulu celu mai bombasticu. Numita făia începe cu serbarea națiunale in biserică „catedrale metropolitana“, carea biserică noi, durere! de că nu o avem inca, între alte este și caușa aceea, ca cetatea nici pâna in dîu de astadi nu s'a sfatu dispusa de a dă unu locu coresponditoru pentru edificarea unei „catedrale metropolitane“; cu tôte ca multu bine are cetatea nu numai dela cetățenii români permanenti in Sabiu, dar și dela adunările cele multe bisericesci, cari se tieni aci, precum și dela junimea cea numerosa româna, carea se adona in giurul centru lui bisericescu spre a-si completă studiele sele, dar și dela concursul celu mare alu românlor din giurul Sabiului, carii au contribuit și contribuie și in dîu de astadi la industria cetățeniei și a „milionarilor“ sasi din apropierea Sabiului. De altmîntre multiamintu pentru afecțiunea neașteptată a foiei susu atinse către români și amu doră că afecțiunea acăstă sa fie mai durabile decât săratările din 1848, mai sincera decât procedură din 1850*) și reichensteinisarea din 1863/4. Si de că este, acea ce trebuie sa fie, că sa tragemu velulu uitării preste tôte cele din trecutu, români sunt gata a intinde mână spre a zidibuna astarea patriei in cea mai deplina armonia și concordia cu toti conlocutori din trensă, sia ei de ori-ce naționalitate. Acestă a fostu, este și va fi, ideea conductořia in vederile noastre politice, o ideea, carea 'si are radacina sea in caracterul poporului român, carele cu o tenacitate de feru si-a pastrat patriotismul neinfrântu prin vicissitudinile a optspredice seculi și carea sa luate de principiu fundamentală la procederea românilor și in anul celu memorabile dela 1848. Acăstă curat și limpede dorim și asteptăm și dela altii.

Pre cătu suntemu dura de cu recunoșcîntia foiei susu amintite pentru ea a luate, in modulu aretau, actu despre, cum amu disu, modestă serbare, pre atâtă amu doră, că spre ajungerea scopului, ce credem cu 'lu urmarim toti cătă ne numim și patriei, sa lucrămu din tôte poterile spre a obișu diferențele dintre diversele naționalități, nu inse sa le marim, amenintindu de o parte și de alta parte, dandu lucruilor alta satia de cum este in realitate.

Eramu cu multu mai multamiti, de că articululu din cestione trată lucrul și dupa cum a fostu, căci folosea forte multu in tôte direcționile.

Principale Milau a sositu Dumineca in Bucuresci. „Pressa“ intempina in Nr. seu din acea dîl, art. din dîu a precedenta, pre inaltul ospe cu ormatorele:

Mâne Dumineca (4 Maiu) va sosi in Bucuresci A. S. principale Milau alu Serbiei M. S. domnitoriu, insotit de d. generalu Florescu și d. maresialu alu curței domnesci, va intempină pre A. S. principale Milau

*) Se dicea pre atunci ore unde intr'unu actu sasescu: „Da der Walache von Natur aus träge und feige ist...“ („De ore-ce românul e lenesiu și fricosu dupa natură lui. . . .“) și apoi a urmatu desarmarea confinariilor (granitierilor) români, alaturarea cu cei secuiesci, carii atunci erau rebeli.)

la Giurgiu pe unde se voru întorce in capitala, intre orele 1 și 2 dupa amedi.

Suveranul Serbiei facendu acăsta vizita suveranului României și indata dupa visită dela Constantinopole, voiesce a areta românilor ca nemicu nu-lu pote face a uită legaturile de amicitia traditională și de interes comune ce legă pre cele dōue popore vecine, cari au traitu de seculi in armonie și care, precum au ayutu acelea-si suferintie in trecutu, au și acelea-si aspirații in viitoru. De acea M. S. domnitoriu și naționa intréga voru primi cu bratiele deschise și voru serbatori din tôte inimă pre suveranul bunilor nostri vecini serbi. Poporul nostru va salută cu tôte inimă și vesela pre A. S. principale Milau, care dupa mama este de origine română, și care dupa ce a cunoscutu România fiindu copilu, o revede astădi că suveranu alu Serbiei.

Salutămu și noi cu cea mai viua placere venirea principelui Milau in mediocul nostru, și credem cu prin acăstă suntemu totu deodata echo alu sentimentelor intregei națiuni române.

In siedintele loru de astadi cameră și senatulu, aflându despre venirea principelui Milau, au decisu in unanimitate că biourile presidentiali și căte o deputație trasa la sorti sa mergă că din partea reprezentatiunei naționale la palatul sa felicite la raporturile dreptului de posesiune și la dreptul privatu nu dāmu preste atari exceptioni, cari aru merită o deosebită considerație; și faptă și aceea, ca teritoriul amintit fiindu in strena legatura sa te-netu intronu tempu, in decursul mai multor diecenie de unulu și acelă-si cadră de administrative și nenumeratele interese comune basate in relatiunile firesci ale ambelor municipie și desvoltate din atingerea de tôte dilele au impeditat frecările și au facutu posibila administratiunea.

Intrebămu, ca a facutu ce-va senatulu scolaru alu consist. nostru archidiocesanu gr. or. in cestinea acăstă, spre aperarea autonomiei scolelor noastre confess. medii și a sacrificiilor aduse de către creștini: gr. or. pentru acelea?

Aceptămu grabnicu respunsu.

Sabiu in 6/18 Maiu.

Unu S.—nu.

Nouă împartire teritoriale a Transilvaniei.

(Urmare.)

Dupa slatorirea principiilor schitiate mai susu subcomitetul a trecutu la aplicarea loru practica și a luate la desbatere acele determinații din proiectul de lege substanțial de către ministeriul de interne, cari privesc cercurile dincolo de délulu mare. 1. Subcomitetul nu tiene de corespondență impreunarea comitatului Zarandului cu alu Hunedorei, fiindu ca e tema, ca elementele ce constituie exclusiv comitatul Zarandului, aducendu-se in Hunedora, voru conturbă aci in mesura mare echilibru naționalu. Dara in interesulu administrației e profitabilu, a incorporă scaunulu Orestie la comitatul Hunedorei, fiindu ca elu și asi se tiene prin interesele comunicatiunei și comerciului și prin poziția sea teritoriale de acestă și formeză dupa natură sea o parte integră din trensul. E adeverat, ca scaunulu Orestie astadi se tiene inca de fundulu regiu, prin urmare cade in acea categoria pusă de subcomitetu despre carea s'au disu, ca impreunarea elementelor straine sa se incungiure după cătă se va pot. Dara dupa cum amintim positia sea naturală a scaunului Orestie, atingerea lui de tôte dilele

cu comitatulu Hunedorei eschide ori ce alta combinație, asiă incă subcomitetul credea, ca va detrage din posibilitatea unei administrații mai bune, de cără n'ar fi pronunciatu necesitatea incorporării lui la comitatulu Hunedorei.

Subcomitetul doresce ce e dreptu, că sa se incungiure după cătă se va pot impreunarea elementelor straine, dărădensulu privesc scaunulu Orestie togm'a de unu atare, unde incă marginile posibilităției, pentru ca scaunulu Orestie cu națională sea extraordinară și numărul celu neînsemnatu alu populației sele nu se mai poate sustine și s'ară potă adauge numai la Sabiu, respective la fundulu regiu, ceea ce inse aru si impreunatul cu o insarcinare prea mare pentru populația din scaunulu Orestie, intră cătă acăstă s'ară adauge la unu punctu centralu, care e forte de departat de ea și la care nu o duce nici unu interesu; cu unu cuvântu, combinatiunea din urma e lipsită de tôte condițiile oportunității geografice și administrative.

Afara de cele dise mai susu mai pledeză pentru impreunarea scaunului Orestie cu comitatulu Hunedorei inca și imprejurarea, ca cea mai mare parte din populația acestui scaunu doresce cu bucuria acăstă impreunare și ca in cele două municipii amintite relativ la raporturile dreptului de posesiune și la dreptul privatu nu dāmu preste atari exceptioni, cari aru merită o deosebită considerație; și faptă și aceea, ca teritoriul amintit fiindu in strena legatura sa te-netu intronu tempu, in decursul mai multor diecenie de unulu și acelă-si cadră de administrative și nenumeratele interese comune basate in relatiunile firesci ale ambelor municipie și desvoltate din atingerea de tôte dilele au impeditat frecările și au facutu posibila administratiunea.

Subcomitetul nu scăpă din vedere nici acea imprejurare, ca prin unirea scaunului Orestie comitatulu Hunedorei și va înmulți in modu considerabilu inteligenția și elementulu cetățenescu, ceea ce după interesele identice ce le au ambele municipii va fi numai favorabilu pensiunii.

Dreptu aceea comitatulu nu se poate invoi că comitatulu Zarandu sa se impregne cu comitatulu Hunedorei, astă ince in interesulu administrației, că scaunulu Orestie sa se incorporeze la comitatulu Hunedorei.

In inteleștu proiectului de mai susu facutu de către subcomitetu acestu municipiu cu numirea: comitatulu Hunedorei, cu loculu funcțiunei in Deva, va cuprinde unu teritoriu de aproape 120 mile cuadratice constandu din 215,000 susle și solvindu contribuție directă 470,000 fl. v. a.

2. Subcomitetul nu potă accepta din asemenea considerații nici comitatulu cetăței de balta proiectatul decătra ministrului de interne, asiă precum e proiectatul și anume nu se potă invoi, că intregu comitatulu cetăței de balta de acum sa se impregne cu comitatulu Albei-inferioare, fiindu ca prin acestă s'ară inițiată unu comitat atâtă de estinsu și încorporat, cătă cu privire la relatiunile Transilvaniei ce nu motivă atari comitate mari, numai va ingreună administrația.

Comitetul astă a fi motivată imprejurarea, că acea parte din comitatulu cetăței de balta de acum, care după natură sea gravitate către comitatulu Albei-inferioare, prin urmare partea apusenă ce incepe la Cetatea de balta sa se unește cu comitatulu Albei-inferioare, fiindu ca

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu 8 fl. și jumetate de unu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri strine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.

Inseratul se platește pentru întărirea ora cu 7 cr. sirul, pentru a dōuă ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

comitatulu Cetăței de balta de acum nu se poate sustine că municipiu independent parte pentru ca configurația sea veră fiindu intre alte municipii nu se poate aronda in modu rationalu, parte pentru ca extensiunea, populația și capacitatea sea de contribuție e neinsennata.

Aceeași parere impartăștesc subcomitetul și cu privire la scaunulu Ariesiului, care asemenea trebuie sa se distribue și anume astfel, că jumetatea sea mai mare, ce gravitate către comitatulu Albei-inferioare, sa se incorporeze la comitatulu acestă, o parte mai mică in se, al cărei centru de greutate cade mai tare spre Turda, la comitatulu Clusiu.

Subcomitetul pre de parte nu e nici de parere, că sa se adauge la comitatulu Albei-inferioare, asemenea și unele părți din comitatulu Turdei cari in respectu geograficu se tieni mai multă de comitatulu Albei-inferioare și suntu despartite de Turda și Colosiu prin greutățile insemnante ale terenului, precum e: districtul Torozkó și acea parte din comitatulu Turdei, ce se estinde aproape până la Topanfalva in teritoriul comitatului Albei-inferioare; dără acele părți din comitatulu Albei-inferioare, cari se estindu in teritoriile scaunului Sebesiu și Sabiu, despartiendu-se de către oală trebuie sa se de acelora comitate in alu căroru teritoriu se estindu.

Pentru municipiul arondat in modu acestă numirea: „Comitatulu Albei-inferioare“ trebuie sa ramane și pentru insemnatatea sea istorică, ce o avu acestu comitat in dezvoltarea teritoriului dincolo de dealul mare.

Locul pretorialu aru si sa fie celu de acum, adică Aiudul.

Acestu comitat constituie pre baza propunerilor facute mai susu de subcomitetu va consta din aproape 100 mile cuadratice cu o populație de 300,000 susle și va solvi o contribuție de 620,000 fl.

3. Comitatulu Turda după parerea subcomitetului nu se poate sustine din considerații către administrație. Acestu comitat se estinde in o lungă anghistă până către capulu resaratenu alu Transilvaniei; e caracteristicu, ca (acestu comitat) a avută dōue locuri pretoriale Turda și Reginu, propriamente in unul. Spre media-nopțe formeză loculu pretorialu alu comitatului Albei-inferioare, spre media-dt Clusiu atari puncte centrali firesci pentru acestu teritoriu, către formarea unui comitat sănatosu și plin de viață intre aceste dōue imprejururi unui alu treilea centru e imposibilă și fără de acăstă și motivata. Unu comitat, al cărui estindere in lungime e cam 40 mile, latimea inose numai 1—3 miluri, nu se poate sustine de căstă configurație deosebită nu este motivată nici prin considerații geografice și de comunicatiu e dără nici prin alte considerații. Deci e neapărat de lipsă, că comitatulu Turdei sa se împarte și anume astfel, că teritoriul seu celu lungu sa se împarte in dōue părți, partea vestică sa se incorporeze la comitatulu Colosiului, cea estică inose la comitatulu Reginu formatu in acelu teritoriu.

Preste asemenea desproporționi teritoriale dāmu și in comitatulu Colosiului: si aici se pare a fi neîncungurabilă despartirea părților resaratene, totusi subcomitetul crede, ca acestu comitat fiindu Clusiu că punctu centralu de o insemnatate remarcabilă sa nu se trăca cu vedere, ci (subcomitetul) e de parere, ca din partea apusenă a Turdei și din

partea scaunului Ariesiulu neincorporata la comitatul Albei inferiore, care grătieză către Turda, respectiv către Clusiu, să se formeze un comitat rotundită, superior de administrativ, proviodut în deșul cu linii de comunicatiune și din punct de vedere al raportelor naționalitătilor destul de vitală.

Locul oficialu al acestui comitat, în care să se sustina ambele nume Colosiu—Torda, să fie Clusiu; teritoriul lui va fi aproape 160 miluri cuadrate, populația 340,000 suslute, prestația unei contribuții 700,000 fl.

Comitatul Dobâcă asemenea nu se poate sustine că municipiu independent este deosebitu din acele considerații, caru decisiva la comitatul Turdei, după parerea majorității din subcomitetu, și mai oportunu, că să se despartă partile lui ce se intindu spre apus și să se încorporeze la Reghin, Gestulu înse să se impreune cu Solnocoala interioră.

(Va urmă.)

Dietă Ungariei.

Budapest' 11 Maiu n. (Casăa reprezentanților.) După deschiderea siedintei și autenticarea protocolului din siedintă trecută

Deputatii Capp, C. Dekányi substerne nisice petitioni in causă arondarei municipali.

Dr. Mich. Politu substerne o propunere de concluză, în a cărei motivare sunt numerate totă defectele ce bantue justiția și administrationea din confiniu militariu. Propunerea indigătă și modul cu se voru potă delatură aceste scaderi. Propunerea sună:

Casăa sa emisă din sinul seu o comisioane de ancheta deosebită constatări din 11 membri, carea în conținută cea de la dispunere substerne raportul comisioanei petitionarie despre serii 43 a petitionilor incurse, care se va pune la ordinea dilei în siedintă de Sambata.

Ref. Arp. Kubinyi substerne raportul comisioanei centrale despre proiectul de lege relativ la clădirea unui edificiu oficialu pre semnă ministrului pentru apărarea terei.

Acestu raportu se va tipari.

Casăa trecându la ordinea dilei primește în a treia ceteră proiectul de lege relativ la bălă orientale de vite și după o discuție lungă acceptă §. 54 din legea notarială asiă precum l'a compus conferintă din urma a deaștilor §. 5 care fu lasat în suspensie până la rezolvarea §-lui prememoratu, se primește asiă precum l'a substerntu comisioanea centrală.

Cu aceste se închide siedintă.

Discursulu diui dep. Dem. Bonciu rostitu în sied. din 4 Maiu a Camerei deputailor.

(Urmare)

D. ministru de justiția au spicatu fără bine în pucine cuvinte cu ocasiunea trecută cuprinsulu legii de naționalitate.

Setiune? Nu pentru ca Ddieu ne onorează mai putinu, elu ne onorează din contra mai multu. Întru cătu? Omenii de pe acelă tempuri erau mai neprincipuți; tomai său fostu departatul dela idolatria spiritului loru eră tempitu și nesimitoriu.

Declinau numai la cele pamentesci, și intru acea și aflau cea mai mare bucurie, despre cunoștința darurilor spirituale nu eră vorba; gratia Duchului, carea numai prin credinția se percepe, nu o cunoșteau. Pentru acea se intemplat minuni. — Căci unele din darurile spiritului săntu, suntu numai în modu invizibile și prin credinția coprindiveri, iera altele, avendu semne externe, conduc pre cei necredințiosi la credință. — Iertarea peccatoru, este una ce spirituală, charul e nevidibile. Cum ni se stergu peccatele nu potem vedea cu ochii trupesci. Pentru ce? pentru ca se curăță sufletul și sufletul nu se poate vedea: curățarea de peccate este asiă dura unu daru spiritual, care nu cade în simțuri.

Ci a vorbi în limbi diferențe înca este o lucrare a spiritului săntu, înse totusi se simte și din afară și lumină celu necredințiosu în ochi. Lucrarea (inflantă) nevedioara a spiritului asupra sufletului se revelază și manifestă în limbă carea se aude. Pentru acea și Pavelu dice: „Fia-căroi se dă iertarea Duchului spre folosu“ (I Cor. 12, 7). Eu acum, nu am lipsă de minuni. — Pentru ce?

Dep. Dan. Irányi după o scurtă motivare substerne urmatoreea propunere de concluză:

De ore ce crisea de bani și de creditu tiene de unu anu incocă crescându din dî in dî in modu totu mai spaimentatoru și casiona în lote pările societăției devastaționi mari;

de ore ce afara de acesta și parte din același cauza, parte din cauza recoltăi reale de mai multi ani poporul mai scădu suferă în unele pările ale terei de lipsă de lucru și se luptă cu calamități, ba în unele jocuri chiar cu sfomea;

de ore ce dispusețiunile luate de către legislativă în direcția acestei său arestatu a fi neșăfute;

de ore ce delaturarea acestor reale după cătu se va potă, se pare a fi nevoie să neamanavera statu din considerații umanitare și economice, cătu și în interesul de a conservă capabilitatea de contribuție, astă dă în interesul erariului, bă chiar și din punctul de vedere al sigurantei publice:

Casăa sa indrumă pre guvernă a face cătu mai curendu dispozițiunile necesare atâtă cu privire la crisea de bani și creditu, cătu și relativ la o alinare folosită a lipselor amintite.

Propunerea se va tipari. Cându se va luă la discussiune, Cameră va decide mai tardiu.

Referințele Lad Szögyényi substerne raportul comisioanei petitionarie despre serii 43 a petitionilor incurse, care se va pune la ordinea dilei în siedintă de Sambata.

Ref. Arp. Kubinyi substerne raportul comisioanei centrale despre proiectul de lege relativ la clădirea unui edificiu oficialu pre semnă ministrului pentru apărarea terei.

Acestu raportu se va tipari.

Casăa trecându la ordinea dilei primește în a treia ceteră proiectul de lege relativ la bălă orientale de vite și după o discuție lungă acceptă §. 54 din legea notarială asiă precum l'a compus conferintă din urma a deaștilor §. 5 care fu lasat în suspensie până la rezolvarea §-lui prememoratu, se primește asiă precum l'a substerntu comisioanea centrală.

Cu aceste se închide siedintă.

D-sea spuse ca prin aceea de o parte să asecură statul limbă sea oficială, iera de alta parte naționalităților, respectiv dreptul de a se pete servit de limbă loru după ecuitate și între marginile esigintelor statului. Eu inca totu asiă amu intilegu și acum, dă prescriptelor acele legi nu se respunde prin testulu de facia, prin urmare din astă cauza vreau de o parte schimbarea lui, iera de alta parte pentru cuvintele ca în tiéra multe se intempla altintre, restalmacindu-se prescriptele legii. Constatat este să eu insu-mi m-am convinsu în persoana din experientia că există judecătorii, cari redicăndu-se asupră legii și desconsiderandu prescriptele ei, facă dispusețiuni de capolu loru, bă dău chiaru și ordinări. Asiă său intemplat, onorab. om. la Albă-Iulia, la noi în Aradu, și în Zemboru. §. 2 alu legii prescrie, că acolo unde limbă naționalității cutare este în uso, sa se conserve usul pâna la alta dispusețiune a legii, totu și judecătoriele amintite au aflat cu cale a ordonă ca nu voru primi de cătu acte compuse în limbă maghiara. Este de prisosu a spune că judecătoriele resp. nu au fostu intrebată a face acestea. Nu me indoiesc unu minutu, că ministrul de justiția va urmă după rigore legii și va indrumă judecătoriele resp. că să respecte legea. Totu odata potu incredintă pre dlui ministru, că de va urmă după principiile cari le-au desvoltat spicându legea de naționalitate și de căea va face a se să executa în praese, totu naționalitățile terei voru intempișatele sele cu incredere și multiemire.

Nu voi să cred că nici cameră nu poate avea intenția de a se crea legi cari se păta și restalmacite, din astă cauza dorescu că testulu să se formează cătu se păte de chiaru, pentru că de este vre unu teren alu vietiei sociale unde trebuie să concedem libertatea limbii, acela fără îndoială este regularea relațiilor private de dreptul căror trebuiesc să li-se dea totă libertatea. Chiaru cându amu vră sa luăm acestu dreptu nu este în poterea noastră, pentru că este imposibilu a împedecă prin lege, că nimeneșa nu cutedie a scrie vre unu documentu în alta limbă de cătu în cea maghiara. Cameră nu poate avea același intenție. Mult cred, că unu documentu publicu, cu autenticitatea sea, Ddieu mai scie ce acțiune de statu reprezentă. Eu altintre, pricepu lucrul, în vieti publică este necesario că relațiile de drept ce există între pările să aibă garantie, autenticitate, pentru că nimeneșa nu le păta și sa nu dea ansa la procese interminabile, căci cu cătu autenticitatea docu-

tieni și voi sa-mi încheiu cuvintarea. — Cându să a implinitu dicoa a cinci-dicea, său arestatu loru limbii împartite că de focu; nu eră focu, ci numai se parea a fi focu, că să nu aduci nimicu similitudine în conceptul Duchului săntu. Căci precum la Iordanu, nu s-a pogorât porumbu, ci Duchulu în chipu de porumbu; tomai asiă nu a fostu focu adeverat, ci singur stralucirea focului. Mai susu se dice: „că cându aru veni unu ventu ce suflă repede“; înse nu a fostu vento, ci suflatul să asemeneat unui ventu. — Pentru ce înse Ezechielu nu a primitu darul profetiei, prin unu ce, care săru si asemnatu focului, ci priu o carte? și pentru ce apostolul au primitu darulu minunilor prin focu? Despre acela se dice, că i-saru si datu în gura carte împăturata, în care eră scrisu: plangere, cantare și viajeto, cari aru si statu scrisu și in launtru și din afară; elu o a mancatu și s-a facutu in gura lui că mierea dulce. Pre apostoli înse acela nu-i intimpina, că la densii se vediua limbii că de focu. Pentru ce acolo o carte plina de litere, aici limbii de focu? pentru că acela avea sa mărgărișă și să pedepsescă peccatele și să deplanga miserabilitatea jidovilor; — acesta înse au mersu că să stergă peccatele lumei. Pentru acea, acela a primitu o scrisoare, că să poarte memorie de patimile venităriei, iera acesta au primitu limbii că de focu, că

resce și care ele nu lăsă subscrise, ci scopul este că să subscrise și să capete un document al cărui cuprinsu lăsă înțelesu deplinu, înse chiaru acestu scopu nu se ajunge, primindu-se votul separatu.

Onorab. Camera! mai amu a dice numai unu cuvuentu cu privire la votul separatu, și a nome in privint'a subscriseelor lui observu că dloru au semnatu că raportatorii ai secțiunilor. Eu nu li recunoscu acestu dreptu, că dloru sa vina că reportatorii ai votului separatu, pentru că cestiuua acăstă nău fostu acum desbatută de osebi in secțiuni. Acești domni făsese raportatori ai secțiunilor resp. atunci cându se formulase testula de mai nainte, atunci ei au reprezentat pacerile secțiunilor, acum inse nu o potu reprezentă pentru ca nu au nici o insarcinare dela secțiuni și prin urmare nu prezentă de cău numai opinionea loru individuale. Alta observare ce amu sa facu este, ca de-si bine sciu cumca poziunea deputatilor este independentă, ca nimene nu are dreptul de influență asupr'a loru, ca deputati au dreptul de a-si manifestă liber convictionile loru; sciu inse și aceea, că densii au și detorintă, de cari, facia cu alegatorii loru, nu se potu subtrage. Nu sciu déca domoul dep. Mădăy, acolo unde și atunci cându să alesu, datu au ore esprezisne vointiei sele, dea susțină parerea, că alegatorilor sei să nu le fie permisă a face sa li-se redacteze in limb'a loru documentele originali, ca acele sa fie autentice să nu. (Miscare in drăpt'a) Se pare ca dora năsiu fi aplicat bine disele mele, deci observu scurtu, ca de-si dlu deputatul are dreptul de-a vorbi precum au vorbitu, nu este inse oportunu a face in contră intereselor alegatorilor sei. — A-siu avé inca multe de disu, dura nevrendu sa ostenuescu mai departe atenționea camerei, inchiau recomandandu emendamentul meu la §. 2 leg. not. Fed.

Clașia 1 Maiu.

Precum dejă este cunoscutu, conformu legei, adunarea generală a comitetului cotense Colosiu a fostu convocata pre 7 Maiu a. c. s. n. la Clusiu. Obiectele de pertractare au fostu între cele ordinarie, mai multe rescripte ministeriale privitorie la afacerile cotense, și unele de interesu generalu. Publicarea legilor sanctionate. Cereri comunale. Cerei de ale singuraticilor și cercerări municipiale. —

Acăsta adunare său sesiune fiindu ordinaria, unora se pare a nu avé nici o însemnatate mai mare; unii inse suntu

sa arda și nimicescă peccatele lumiei. Cându focul cade pre spini, i nimicescă pre aceia ușioru. Togmai asi și gratia Duchulu săntu, ușioru sterge peccatele oméniloru. Judei cei cerbicosi trebuiau sa fie preste acăsta consternati, și tremure și pre celu ce dede Darulu sa-lu adore, ci densii de nou aduse la lumină dilei nebuni'a loru, invinuindu-i cu beti'a. „Santu beti de mustu, diceau“ (Pap. 2. 13). Acum observă parerea cea de josu a oméniloru, și cea sublimă a angeriloru. Cându acestia au vedutu primitu năstra înaintendu-se, au saltat și au strigatu: „Ridicati boieri portile văstre, ridicati-vă porti vecinice, și va intra imperatul marirei“ (Ps. 23. 7). Omenii inse cându au vedutu pogorindu-se darurile Duchulu săntu, dicu, ea cei ce le-au primitu santo beti. Chiaru anotimpul nu-i aduce la tacere. Primavera nu este mustu, și atunci eră primavera.

Totusi sa contemplăm acum bunătatea lui Ddieu, și acea ce ne-a datu in locul măntuitorului. Elu primă parg'a genului nostru și ne-a datu pentru acea că equivalent darurile săntuloi Duchu. Precum inimicii, cându, după unu resbelu indelungat, să incheiatu pacea, și dă garantii și amanetă; togmai asi este și între genulom omenescu și Ddieu. Acela tramise că garantia și amanetă parg'a sea, — pre Iisusu, elu inse dete pre Duchulu săntu că garantia și amanetă. Ca

de opinione contraria, lăngă care alaturandu-ne și noi, potem constata, ca acăsta adunare său sesiune cotense a fostu una dintre cele mai însemnante dela constituirea comitetului cotense. — Aici s'a pertractat unul dintre obiectele cele mai interesante. A venită pre tapetu cercarea animei fia-cărui membru.

Acum s'a vedutu care membru a primitu missiunea de a se sacrifică bine-lui comunu și binelui poporului. — Acum pentru prim'a-data s'a datu ocasiune comitetului in genere și fia-cărui membru in parte, că sa arete lumei și co-mitentilor sei, ca este acela, in care au potutu cu siguritate a-si incredintă sărtea sea, care venindu in necesitate său periculu, va fi cu energia și zela operata.

A sositu dicemu momentulu că fie care membru punendu mă'o pre anima, cu ceia lalta se ieș din busonariu și după potintia se intindă ajutoriu fratelui și de-apropelui său peritoriu de fome!

Acum sa ne explicăm după ce in cotulu Clusiu in 3 cercuri procesuale s'a constatat, că există fomea, ilustrata Sea comitele supremă contele Eszterházy a luat dispositiunile mai salutare pentru ajutoriul a loru 700 familii, carii s'a aflat in gura mortii de fome. A dispusu II. Sea pentru colecte binevoile, din carii s'a adunat, dorere numai preste 100 fl. a sorisul la Inaltul ministeriu pentru ajutoriu, care a si binevoito a trame 500 fl. că dăru și apoi totu de odata să se declarat. Înaltul ministeriu, că este gală a trame o suma mai însemnată, din bugetul de unu milionu votat spre acestu scopu, pre lăngă mod ratatul percentu de 6 fl. pre 4 ani, cu conditione, ca comitetul comitatense in solidum și in parte se garantie pentru sumă necesaria,

Cuventarea cu carea II. Sea comitele supremă Eszterházy, a deschisu sieditia relevă indatorirea cea frumoasă, ce a primitu fia-care membru asupr'a sea, precum și implinirea ei cu scumpătate. Alusione la obiectul ce era să urmeze.

Dupa cele usuate noteriile pri-marii Gyarmati, că referinte alu comisiunei permanente și alu adunarei, referedea pre rându obiectele presipite la ordinea dilei. —

In acăsta comisiune suntemu norocoși a avé și români dintre cei mai destini și devotati binelui comunu: Dlu Secret. ministr. Vaid'a, protopresbiterii locali: G. Popu și V. Rosiescu și membru suplentu Capel. Gr. Chifa etc.

Cu dorere trebuiram se observămu, ca unul dintre cei mai energici și ze-

losi membri romani, Profesorele dela Universitate Dr. Silasi au și debuitu se absedie alătu dela comisiunea permanentă, cătu și dela adunare generală, din cauza, că inca nu s'a restaurat din morbul de versatu.

Inainte de tōte venită la ordine rescriptu ministeriale in privint'a ajutoriului respective a imprumutului pentru alinarea și sugrūmarea fomei. II. Sea presedintele provocea comitetul a fi cu mare seriositate la pertractarea acestui obiect; căci facându-se votisarea și primindu-se obiectul după cum lăsă recomandato comisiunea permanentă, atunci membrii carii voru votă cu dă voru loă in solidum și separat obligațione, fată cu regimul, asupr'a loru pentru sumă imprumutata. —

Asupr'a acestui obiectu momentosu s'a incinsu o discusione seriouă și infocată — Unii membrii, intre cari II. Sea directorele universității Aronu Berde și Moise Berde proprietari mare și fostu deputat dictală, au fostu contra primirei imprumutărei. Alții pro, precum contele Bel'a Banffy și cont. Kemény István. Dintre români pro au fostu mai toti, și antău a lăsat cuvenitul V. Rosiescu, care se alăpese la opinionea com. perm. că membru alu ei, dăra că atare precum in comisiunea asi și aici se declară, că primește cu condiție, că acestu ajutoriu sa nu se restranga numai pentru cele 3 cercuri, și pentru altele, unde s'ară ivi săn să a-si ivită fomea precum in cercul Gilenii. — Pro au vorbitu prot. G. Popu și secret. Vaid'a, acestu din urma inse propune numai 10 mii, pâna cându eră decisu că imprumutul să fie de 20 mii sa declară inse mai tardiv, că că unul care totu-déun'a a fostu pre lăngă și pentru binele poporului este pentru imprumutul propusu și sprinținitu de majoritatea comisiunei și votădă pentru 20 mii. Contră a votat dlu adv. collense Petranu, carele a aratatu, că cu astfelui de imprumutări poporul mai tare se ingrenădă decâtaj ajutora, aducendu exemplu VII din anul 1868—9, de cându nici pâna astazi nu este lucrul limpedit. Din incidentele, că secret. Vaid'a a fostu disu, că nu voiesce a remane cu numele de rusine între cei ce nu primescu, — s'au nascutu aprigi dispute personale, la care Vaid'a bine a reflectat, că ori cum voru înfrumsetă lucrul, carii nu primescu, nu voiesc u ajută.

Presedintele declarându la tempu discusiunea de inchisa, anuncia votarea nominală. — Deci cetindu-se numele membrilor, unii votara cu „igen“ altii cu

de trupu va sta Imperatulu imbracatu cu marire neesprimavera și extraordinară. Deci noi sa facem tōte, că sa nu scăpăm și perdem acăsta marire. —

Sa ve spusu și cele înfricosătoare? Voio face, nu că sa ve facu tristă, ci că sa ve facu mai buni. Atunci va corje riulu de focu, înaintea scaunului seu de judecata; atunci se voru deschide cărtile, atunci se va tienă o judecata înfricosătoare și neindupicabile. Dreptu ce că și intr'o judecata se tienă cărti (de evidență) asupr'a vietiei noastre. Profetii ne spunu multe despre cărtile acestea. Moise vorbesce: „Lértă-le pe catul, său de nu sterge-me pre mine din carte, pre care o ai scrisu.“ (Ex. 32. 32). Christosu dise către învietașii sei: „Nu ve bucurati căci duchurile se pleca văduve, ci ve bucurati mai multă, căci numele noastre s'au scrisu în ceriu.“ (Luc. 10. 20.) și profetul Davidu dice: „In carte ta toti se voră scrie, în dile se voru zidi, și nimenea intru densii“ (Ps. 138. 16). Si in altu locu dice: „Sterga-se din carte celor VII, și cu cei drepti sa nu se scrie“ (Ps. 68. 28). Vedi că unii se stergheră alti se scriu? Vreau sa sci că nu numai dreptii ci și peccatele noastre ce însemnă in acele cărti?

(Va urmă)

„nem.“ — Resultatul au fostu: 48 cu „igen“ și 25 cu „nem.“ —

Obiectele puse la ordinea dilei și pertractante au fostu multe tare, asiā incă de căcă nu lăsă și pertractat com. perm. și nu lăsă fi prelucrat cu opinionea sea, aru fi potută ocupă pre com. cotense nu 2 dile ei pote septamăni întregi. — Intre obiectele puse la ordinea dilei au fostu mai multe rescripte ministeriale de interesu comunu, la toti dejă cunoscute, altele privitorie la cauzele noastre comitatense. — Dintre cercerări municipali, merita pote a fi menționată, cercerarea brasoveneilor sasi, — care s'a primitu la protocolu cu neplacer (roszszalással) pentru tendințele separatiste și interesul unilateralu naționalu sasescu. —

Intre cererile comunale și private, merita a fi mentionată, cererea comunei magiare Batoș, prin care se răgă a se aproba conclusulu reprezentatiunei comunale, că salariul parochului seu, sa fie solvită din venitul comunale. — Prot. V. Rosiescu cu energia și motive tari a pledat pentru cererea comunei, care ca autonomă, intre marginile legei, precum este datoria și gata a contribui spre susținerea personalului politic asi este îndreptată și contribu și dispune pentru susținerea personalului ei bisericescu și scolaru, — dicindu ca este lucru durerosu a vedé cum prototul și învățătoriul, carii suntu lumină și conducătorii poporului sub unu protestu fără baza lasându-se in vota sortiei, se postupu și onui joratu simplu din satu. — Asemenea a vorbitu și prot. G. Popu. — Dara de grăba, după argumentarea și cunoștința pretestu, la ocazie bine venita, că „averea politica nu se poate amesteca cu cea confesională și eclesiastică, cererea s'a reieptat. —

Cu bucuria amu auditu menționându-se despre cererile mai multor comune din cercul procesual Ormenis, in Câmpia, de sub conducerea zelosului român, Stupiniianu, care inca la siedința precedenta s'a fostu rogat pentru concesiunea că obligațiunile de statu oferite pentru scola, sa se transcrie pentru scola, și venitul loru pentru totalitatea sa fie spre scopu scolaru, care cereri atunci transpunându-se numitul domn jude cercuale, spre constatarea adeverulor, care cu scumpătate imbinându-se missionea sea, a și subternutu la tempul seu tōte aceste cereri, cari sfârdu-se facute după tōte formalitățile, și protocoile luate de către desu menținutul domn jude, — din partea comit. cotense s'a rezolvat favoritoriu.

(Va urmă.)

Varietăți.

* * Pentru scola. Inspectoratul reg. scolaru pentru fundul regiu indigintă într'unu circulariu alu seu mai multe reacții pentru unu edificiu de scola și pentru fia-care scola in genere, care reacția, apreciindu-le și noi, le recomandă inspectiunilor noastre scolarie spre cea mai serioasă considerație, și adeca:

Localitățile de scola și învățămentu au a se curați in tōta dīu'a și a se tienă cu rate; acolo unde aerul e coruptu prin apropiarea reteradelor și de lipsa, că aceste in tōta dīu'a sa se desinfecție.

Incaperele de scola suntu a se aerii și arteficiosa in tōta dīu'a, că copiii sa pătră aspiră aeru sanatosu. Sală de scola sa fie spătioasă și luminosă și lumină sa nu vina de două părți ci numai din partea stângă a scolarilor și prin urmare sa nu le vina scolarilor directe in ochi.

Bancele de scola trebuie sa corespunda cu etatea și marimea scolarilor și unde bancele vechi nu corespund acestei reacții trebuie a se înlocui cu altele noi.

Lă construirea de scole noue e a se lăsa in considerație, că localitățile de scola sa fie radicate destulu, sa se pătră ventilă și bancele sa se asiedia in ordinea recerută, ieră forestrile sa aibă o marime corespunzătoare cu localitatea de scola.

* Ioane Puteleanu, registrante la directiunea fundului de desdăunarea pamentului ardeleneu; dupa suferintele de putine dile, repausă in 15 l. c. la 10 ore săra in estate de 39 ani.

In repausatulu statulu a perduto unu functiunariu diliginte si activu.

O mama vedova Catina Poteleanu, frati, surori si alte rudenie din Naseudu plângu perderea temporis cu anima de dureri sfasiate.

Remasitile tropesci se voru immormantă in 17 l. c. la 4 ore dupa amédi din spitalulu misericordianilor strad'a buclui viziváros dupa ritulu grecescu in cimitieru suburbanul numita. Fia-i tienr'na usiora!

* Premie de cai. Cu datulu 4 Maiu a. c. publica n. ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comerciu unu planu, dupa care se voru premia iepe cu mansu sugatoriu bine nutrita, sanatosă, tari si provediute cu insusiri de iepe bune de prasela cu premie dela 5 pâna la 80 galbeni; asemenea se voru premia manse de 3 ani, care promitu insusirile susu amintite cu sume de 5—10 galbeni.

Comisiunea esmisa anume spre acestu scopu se va afla la 23 Iuniu in Seps-Santu-Georgiu, la 27 Iuniu in Teac'a, la 2 Iuliu in Osioriehiu, la 9 Septembre in Turda si la 4 Novembre a. c. in Sighisior'a facendu cercetările necesarie si impartindu premiele obvenitóre.

Doritorii de a obstatie atare premie se facu deci atenti la circulariul amintit si voru face bine a se informa despre toate detauriile circulariului spre a poté corespunde si in formă tuturor cerintelor.

* Prussia iéra face — carnati. „Ruski mir“ scrie: din isvoru si-guru amu aflat ca in Lituani'a suntu unu numeru considerabil de agenti prusiani. Acestea cumpera cu pretiuri mari porci si cai. Porci, de cari s'au vendutu in anulu trecutu cu cîte 15 ruble de argintu, s'au manatu in anulu acesta la Prussia cu cîte 30—35 ruble de argintu. Caii au o treccere enorma, fia cîtu de slabii, numai sa aiba o anumita marire. Cumperatorea de porci se face si asiá, ca liferatiunile sa se faca numai in anulu viitoru. Cautarea cea mare a porcilor se esplica numai prin impregiurarea, ca intendantur'a prusiana are de cugetu sa faca provisiuni mari de carnati cu mazere.“

* Multiamita publica. Pentru cordialele cuvinte de consolare, ce ni s'au esprimatu din diverse parti la mórtea préiubitului nostru tata, resp. socru

Franciscu Slab'a,

precum si pentru numerosa si onorific'a sea concomitare la loculu de repausu eternu, aduceem printr'ea tuturor multiamita nostra cea mai iotima.

An'a Slab'a mar.
Candrea.

Ioanu Candrea.

Prim'a adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „ALBIN'A“

tiemuta la Sabiu in localulu Asociatiunei transilvane in 25 Martiu 1874.

(Urmare)

Contulu bilantiului.

Actiive.

Starea casei in numerarul
la centrala 6084 fl. 28 cr.
la reuniunile de creditu 2222 fl. 86 cr.
8307 fl. 14 cr.

Capitalu de actiuni.
rate restante 69,230 fl. — cr.

Proftoiu.
cambie de banca 165,783 „ 78 „
cambie si obligatiuni dela reuniuni
de creditu 164,633 „ 71 „
330,417 „ 49 „

Imprumuturi de charthia de valore 8290 „ — „
Charthie de valore propriu.
dupa consemnarea B. 18,364 „ 79 „

Monete.	
dupa cursulu dela	
31 Decem. 1873:	
387 # à 5 fl.	2070 „ 45 „
35 cr.	
42 1/2 bucati de 20	
franci à 9 fl. 02 cr.	383 „ 35 „
	2453 „ 80 „
Debitori	2092 „ 87 „
Spese de fundare a	
centralei si filialeloru	12,050 „ 40 „
dupa amortisare de	2610 „ — „
	9,440 „ 40 „
Tiparituri si cărti	1,517 „ 09 „
dupa amortisare de	901 „ 36 „
	615 „ 73 „
Mobiliarul	2654 „ 40 „
dupa amortisare de	265 „ 44 „
	2388 „ 96 „
Interese transitive	3098 „ 92 „
	Suma 454,700 fl. 10 cr.

Sabiul, 31 Decembre 1873

Alessandru Mocionim. p.,
presedinte.

Ioanu Hannim. p.,
membru de consiliu

Bilantiul presentu s'a esaminatu de
subscrissii si s'a gasito.

Sabiul, 22 Martiu 1873.

Augustu Senorm. p.

Passive.

Capitalu de actiuni	
3000 actiuni à	
100 fl.	300,000 fl. — or.
Deposite pentru fruptifcare	70,167 fl. 12 cr
Creditori	10,842 fl. 84 cr
Fondurile de garantia	
ale reuniuiloru de	
creditiu	43,590 fl. 50 cr.
Interesele fonduriloru	
de garantia	1931 fl. 98 cr.
Fondulu de rezerva	4419 fl. 66 cr.
Profitu curatul	23,747 fl. 99 cr.
	Suma 454,700 fl. 10 cr.

Visarionu Romann. p.,
director.

Gustavu Ludwigm. p.,
comptabilu.

In consonantia cu cărtile institutului
purtate in deplina ordine.

Ioanu Bradum. p.,
Georgiu Mateium. p.

Contulu profitului si perde-

riloru.

Debet.

Interese pentru depozite spre fruptif-	
care	4230 fl. 06 cr.
pentru fondurile de ga-	
rantia ale reuniu-	
loru de creditiu	1933 fl. 44 cr.
pentru imprumutori	
luate pre efecte	403 fl. 89 cr.
	6567 fl. 39 cr.

Spese.

Salarie, chiria, porto,	
competitie de tim-	
bru, inserate	11,231 fl. 37 cr.
Spesele reuniuiloru de	
creditiu	2917 fl. 14 cr.
marce de presentia	410 fl. — cr.
	14,558 fl. 51 cr.

Contributiune 872 fl. 10 cr.

Amortisatiuni
din spesele de fun-

dare 2610 fl. — cr.

din tiparituri si cărti 901 fl. 36 cr.

din mobilie 265 fl. 44 cr.

scadere de cursu la

charthie de valore 2066 fl. 30 cr.

pretensiuni dubiose 700 fl. — cr.

6543 fl. 10 cr.

Profitu curatul 52,299 fl. 99 cr.

Suma 52,289 fl. 09 cr.

Sabiul, 31 Decembre 1873.

Alessandru Mocionim. p.,

presedinte.

Ioanu Hannim. p.,

membru de consiliu

Contulu acesta alu profitului si per-

deriloru s'a esaminatu de subscrissii si

Augustu Senorm. p.

Sabiul, 22 Martiu 1871.

Creditu.

Intereste dela cambiale de banca	15,071 fl. 79 cr.
dela cambiale si obli-	
gatiunile reuniuiloru	
de creditu	26,111 fl. 22 cr.
dela conto-correntu	35 fl. 87 cr.
dela imprumuturi pe	
efecte	682 fl. 33 cr.
dela rate de actiuni in-	
tardiate	2050 fl. 63 cr.
dela chartiel proprii	
de valore	1544 fl. 50 cr.
	45,496 fl. 34 cr.
Provisiuni si compelintie	6367 fl. 56 cr.
Tiparituri vendute	317 fl. 16 cr.
Profitu la moneta	108 fl. 03 cr.
	Suma 52,289 fl. 09 cr.

Visarionu Romann. p.,
director.

Gustavu Ludwigm. p.,
comptabilu.

S'a gasit in consonantia cu cărtile
institutului purtate in deplina ordine.

Ioanu Bradum. p.,
Georgiu Mateiu m. p.
(Va urma)

Raportu comercial.

Sabiul 19 Maiu n. Grâu 7 fl. 47 xr. frumosu, 7 fl. 13 xr. mestecatu, 6 fl. 80 xr. qualit. infer.; secar'a 5 fl. 13 xr. pâna 4 fl. 80; orzu 4 fl. 33; ovesu 2 fl. pâna 1 fl. 73 xr.; eucuzu (porumb) 3 fl. 87—4 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 73 xr. galéta austriaca. Cânepe'a 18—20 fl. maj'a. Linte 6 fl. 67 xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 5 fl. 67 xr. Fenu legatu 1 fl. 30, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a. Lemne de focu 8—10 fl. stang. austr. Carnea de vita 18—22 cr. p., de porc 28 xr. Ursorea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Raportu agricolu.

Clusiu, 29 Aprilie.

Noi aici in partile vestu-nordice ale Transilvaniei avem a suferi multe necasuri si neajunsuri din cauza nerodirei pamentului acum de cîteva ani, fiindu si locul de altintretrea dela natura forte sterile. Avand ierba buna, speram dupa spusulu betrânilor, o primavera buna. Cu speranta inose a patiremu precum se dice despre ea, „aut allit au fallit.“ La inceputul primaverii eram si siguri despre vîrba buna. Astazi cu dorere ne-am convinsu, ca nu va fi toamna asiá; caci ninsore si frigul, precum sudim cu stricata forte multa mai alesu in partile unde clim'a e mai calda. La noi multiamita lui Dideu din aceasta ninsore si frigul inca nu aru fi fostu o urmare toamni rea; caci ninsca inca nu era desvoltata. Reulu este urmarea ploilor pre dese, si inmulte locuri au remas nearate si neseminate. Grânele au patitimi mai multu de plôia si frig, in multe parti au perit de totu, incat s'au aratu si semenut cu alte sementie.

Secarile nu au perit, ba in unele locuri suntu mai frumose, ca totu-dén'a, cucuruzul, nu au potutu patini si peri de frig si plôia, caci mai resarut.

Acum incepe dupa ce tempulu bunn s'a restaurat, dupa ce tempulu pentru semanaturile de pâna acum au fostu priinciosi si mai alesu pentru ierburi forte bunn, credem si speram dupa Dideu, ca pre la noi culesulta seu rodulu osteneleloru nostre inca va fi favoritor. Ce si deceriul asiá se fie preste totu la toti fratii si oménii.

Pre cînd incheiamtaceste sîruri, cer